

Spis treści

Wstęp	8
Romantyzm i romantyczność	11
Romantyzm jako epoka	11
Filozofia epoki*	12
Idealizm niemiecki	12
Burza i napór	13
Romantyzm europejski*	15
Romantyzm w Niemczech	15
Heinrich Heine, <i>Lorelei</i>	16
Romantyzm w Anglii	17
George Gordon Byron, <i>W tym dniu ukończyłem 36. rok życia</i> (fragment)	17
Romantyzm we Francji	20
Victor Hugo, <i>Dziecię</i>	21
Romantyzm w Rosji	23
Michaił Lermontow, <i>Do siebie</i>	23
Związki polskiej literatury romantycznej z literaturami obcymi*	24
Między dobrem a złem – dualizm <i>Fausta</i>. Motywy faustyczne w literaturze i sztuce*	26
Johann Wolfgang Goethe, <i>Faust</i> (fragment)	26
Motywy faustyczne	28
Adam Mickiewicz, <i>Pani Twardowska</i> (fragment)	28
Jan Lechoń, <i>Pan Twardowski</i> (fragment)	29
Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i> (fragment)	29
Motywy literackie w dramacie Goethego	30
Od Goethego do Bułhakowa	31
Spory przełomu romantycznego	33
Oda do młodości – poetycki manifest młodego pokolenia*	35
Adam Mickiewicz, <i>Oda do młodości</i>	35
Pokolenia romantyczne*	38
Oblicza polskiego romantyzmu	41
Periodyzacja i specyfika polskiego romantyzmu	41
Cechy polskiego romantyzmu	42
Czytanie ze zrozumieniem	42
Maria Janion, <i>Polacy i ich wampiry</i>	42
O romantycznej teorii poznania. Ballada <i>Romantyczność</i> jako tekst programowy epoki	45
Adam Mickiewicz, <i>Romantyczność</i>	47
Johann Wolfgang Goethe, <i>Król olch</i>	50
Kontynuacje i nawiązania	52
Jan Lechoń, <i>Romantyczność</i>	52
Władysław Broniewski, „Ballady i romanse”	52
Tajemniczy świat ballad romantycznego poety	54
Adam Mickiewicz, <i>Lilije</i>	54

Kontynuacje i nawiązania	62
Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Śliczne „Lille”!</i>	62
Adam Mickiewicz, <i>Świtez</i>	63
<i>Ucieczka*</i>	68
Dalsze dzieje ballady jako gatunku literackiego	73
Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Ballada zimowa</i>	73
Romantyczne szaleństwo*	74
Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> część IV (fragment)	75
Kim jest Gustaw?	78
Egzotyzm	79
Egzotyczne fascynacje	79
Geografia inspiracji polskiego romantyzmu	81
Adam Mickiewicz, <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale. Mirza i Pielgrzym</i>	82
Bakczysaraj	82
<i>Ajudah</i>	83
Erik Johan Stagnelius, <i>Ptaki wędrowne</i> (fragment)	85
Orientalizmy w języku polskim	86
Podróż romantyczna. Szalony pęd ku poznaniu samego siebie	86
Adam Mickiewicz, <i>Bajdary</i>	86
<i>Farys</i> (fragment)*	87
Z Juliuszem Słowackim do Ziemi Świętej	90
Juliusz Słowacki, <i>Hymn</i>	90
Ofiara romantycznego kochanka ojczyzny	92
Granice moralne walki o wolność narodu	93
Adam Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i>	93
III część <i>Dziadów</i> – arcydramat romantyczny	94
Polityczna i autobiograficzna geneza dramatu	95
Bohater III części <i>Dziadów</i>	95
„Ja i ojczyzna to jedno”. Romantyczne zjednoczenie z ojczyzną	97
Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> część III (fragment) Improwizacja	97
Źródła buntu Konrada*	99
Czytanie ze zrozumieniem	101
Maria Janion, <i>Krwotok lawy</i>	101
O dzieciach-męczennikach w III części <i>Dziadów</i>	104
Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> część III (fragment)	104
Kontynuacje i nawiązania	106
Jacek Kaczmarski, <i>Zesłanie studentów</i>	106
„Ja, proch, będę z Panem gadał”. Rozmowa z Bogiem o mesjańskiej misji Polski	108
Historiozofia polskich romantyków*	108
Juliusz Słowacki, <i>Śni mi się jakaś wielka, a przez wieki idąca powieść...</i> (fragment)	109
Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> część III (fragmenty), Scena 5. Widzenie Księdza Piotra	110
„Nasz naród jak lawa”, czyli diagnoza polskiego społeczeństwa	113
Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> część III, Scena 7. Salon Warszawski (fragment)	113
„Kraina pusta, biała i otwarta” – obraz Rosji w III części <i>Dziadów</i>	116
Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> część III, Pomnik Piotra Wielkiego	117
<i>Do przyjaciół Moskali</i>	119
Oniryzm i motyw snu w III części <i>Dziadów</i>	120
„Ja mistrz” – romantyczna kreacja poety	121
Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> część III (fragment), Improwizacja	121

Kontynuacje i nawiązania	123
Jan Lechoń, <i>Ostatnia scena z Dziadów</i> (fragment)	123
Lawa Tadeusza Konwickiego – filmowa opowieść o Mickiewiczowskich Dziadach	125
Litewskie Pompeje. Wokół Pana Tadeusza	126
Powrót na Kresy	126
Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz, czyli Ostatni zajazd na Litwie</i> (fragment), Epilog	126
O genezie <i>Pana Tadeusza</i>	129
Mała ojczyzna Adama Mickiewicza	130
Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i> , Księga I. Gospodarstwo (fragment)	130
Kontynuacje i nawiązania	132
Czesław Miłosz, <i>W mojej ojczyźnie</i>	132
Wśród bohaterów Pana Tadeusza	133
Historia wkracza do Soplicowa	136
Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i> , Księga XI. Rok 1812 (fragment)	136
<i>Pan Tadeusz</i> , Księga XII. Kochajmy się (fragment)	137
Kontynuacje i nawiązania	140
Kazimierz Wierzyński, <i>Maryla</i> (fragment)	140
Jan Lechoń, <i>Śmierć Mickiewicza</i>	141
Narodziny idei pielgrzymstwa polskiego*	143
Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego – „katechizm” emigrantów polskich	143
Adam Mickiewicz, <i>Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego</i> (fragmenty)	143
Między XIX a XX wiekiem emigracji polskiej	144
Kazimierz Wierzyński, <i>Sekwana</i> (fragment)	145
Liryka Mickiewicza	146
Adam Mickiewicz, <i>Pieśń Filaretów</i> (fragmenty)	146
<i>Nad wodą wielką i czystą</i>	147
<i>Polały się tzy</i>	148
Liryka miłosna Mickiewicza	148
Adam Mickiewicz, <i>Do M***</i>	148
Liryka Juliusza Słowackiego	152
Witaj, wolności aniele – powstańcza liryka Słowackiego	156
Juliusz Słowacki, <i>Hymn</i>	156
<i>Oda do wolności*</i>	158
Liryka rozrachunkowa	160
Juliusz Słowacki, <i>Testament mój</i> (fragment)	160
Kontynuacje i nawiązania	162
Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Pokolenie</i>	163
Grób Agamemnona – bolesny rozrachunek z historią	163
Juliusz Słowacki, <i>Grób Agamemnona</i> (fragment)	164
Kontynuacje i nawiązania	165
Władysław Broniewski, <i>Grób Tamerlana</i>	165
Jan Lechoń, <i>Grób Agamemnona</i>	166
Liryka genezyjska*	167
Juliusz Słowacki, <i>Pośród niesnasków – Pan Bóg uderza...</i>	167
Dramaty Juliusza Słowackiego	169
Kordian – portret psychologiczny pokolenia romantyków	169
<i>Kordian</i> – budowa dramatu	169
<i>Kordian</i> – polemiką z III częścią <i>Dziadów</i>	170

Przemiana Kordiana	170
Poćwicz przed maturą	171
Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i> (fragment)	171
Historia w <i>Kordianie</i>	174
Wybrane motywy biblijne w <i>Kordianie</i>	175
O roli poezji i poety w <i>Kordianie</i> w świetle Prologu i motto	177
Czytanie ze zrozumieniem	177
Krzysztof Biliński, <i>O postaci Kordiana</i>	177
Fantazy – ironiczny rozrachunek z romantyzmem?	180
<i>Fantazy</i> jako dramat psychologiczny	180
<i>Fantazy</i> jako dramat o miłości	180
<i>Fantazy</i> – dramat o przemianie, „przeanieleniu” człowieka	180
<i>Fantazy</i> jako rozrachunek z romantyczną pozą	181
Kontynuacje i nawiązania	182
Kazimierz Wierzyński, <i>Na grobie Słowackiego</i>	182
Romantyczne wizje rewolucji*	183
Obraz rewolucji, nie-boskiego tworu historii	183
Zygmunt Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i> , Część III (fragment)	185
Romantyczna koncepcja poety	190
Metafizyka <i>Nie-Boskiej</i> komedii	191
Zygmunt Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i> , Finał dramatu*	192
Kontynuacje i nawiązania	195
Jan Lechoń, <i>Nie-Boska komedia</i>	195
Czytanie ze zrozumieniem	196
Maria Janion, <i>Trzy dramaty o rewolucji: Krasiński, Witkiewicz, Gombrowicz</i>	196
Cyprian Norwid – artysta osobny	200
<i>Syn minie pismo, lecz ty spomnisz wnuku</i> – o poetyckiej spuściźnie Cypriana Norwida	200
<i>Czarnoleskiej ja rzeczy chcę</i> – Norwida polemika z romantyzmem	203
Cyprian Norwid, <i>Moja piosnka I</i>	204
<i>Byłem u Ciebie w te dni przedostatnie</i> – Norwidowa koncepcja sztuki i artysty	206
Cyprian Norwid, <i>Fortepian Szopena</i>	206
Prawdziwy artysta	209
Poćwicz przed maturą	210
Cyprian Norwid, <i>Czarne kwiaty</i> (fragment)	210
<i>Do Kraju tego, gdzie kruszynę chleba...</i> – Norwida wizja Ojczyzny	212
Cyprian Norwid, <i>Moja piosnka II</i>	212
Kontynuacje i nawiązania	214
Antoni Słonimski, <i>Dwie ojczyzny</i>	214
<i>Nad stanami jest i stanów stan</i> – motyw pielgrzymy w twórczości Norwida	214
Cyprian Norwid, <i>Pielgrzym</i>	214
Treny ku pamięci bohaterów. Norwidowe pojęcie bohaterstwa	216
Cyprian Norwid, <i>Bema pamięci żałobny – rapsod</i>	216
<i>Na zgon śp. Jana Gajewskiego politycznego – polskiego emigranta</i>	217
Kontekst interpretacyjny	219
Juliusz Słowacki, <i>Pogrzeb kapitana Meyznera*</i>	219
Co wiesz o pięknie? czyli <i>ars poetica</i> Cypriana Norwida	220
Cyprian Norwid, <i>Promethidion</i> (fragmenty)	220

Kontynuacje i nawiązania	222
Jacek Kaczmarski, <i>Ostatnie dni Norwida</i> (fragment)	222
Jan Lechoń, <i>Norwid</i>	222
Norwidowe dziedzictwo w poezji Karola Wojtyły. Tryptyk rzymski*	223
Karol Wojtyła, <i>Tryptyk rzymski</i> (fragmenty)	223
Śmierć romantyczna. Poetyckie konwencje umierania	226
Śmierć na polu bitwy	226
Juliusz Słowacki, <i>Sowiński w okopach Woli</i> (fragmenty)	226
Śmierć wodza	229
Adam Mickiewicz, <i>Śmierć Pułkownika</i> (fragmenty)	229
Śmierć spiskowca	231
Adam Mickiewicz, <i>Do matki Polki</i> (fragmenty)	231
Romantyczna ofiara kobiety Polki	233
Epistolografia i pamiętnikarstwo romantyczne*	234
Zygmunt Krasiński, <i>Listy do Delfiny Potockiej</i>	235
Juliusz Słowacki, <i>Listy do matki</i>	236
Adam Mickiewicz, <i>List do brata Franciszka</i>	238
Cyprian Norwid, <i>List do Antoniego Zaleskiego</i>	239
Kształcenie językowe	240
Język i styl romantyków	240
Romantyzm we współczesnej polszczyźnie	240
Terytorialne odmiany polszczyzny	241
Gwary kresowe	241
Stylizacja językowa i jej odmiany	242
Funkcje języka	246
Romantyczne motywy literackie	248
Motyw anioła	248
Motyw miłości	250
Kontynuacje i nawiązania	253
Kazimierz Wierzyński, <i>Maryla</i>	253
Jan Lechoń, <i>Mickiewicz zmęczony</i>	255
Motyw powstania narodowego	256
Motyw wody	261
Sztuka i moda romantyczna	265
Malarstwo i architektura	265
Moda romantyków	268
Muzyka	268
Dziedzictwo polskiego romantyzmu	271
Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, <i>Lenartowicz</i>	271
Kazimierz Wierzyński, <i>Biblia polska</i> (fragment)	271
Witold Gombrowicz, <i>Trans-Atlantyk</i>	272
Jan Lechoń, <i>Ostatnia miłość</i>	273
Sprawdź, ile wiesz...	275
Tablica chronologiczna	278
Indeks rzeczowy	281
Indeks osób i utworów	283